Kako je obdavčena solidarnostna pomoč podjetja zaposlenim

11.12.2012 00:01 / Finance 237/2012
Tanja Magister

Slovenska zakonodaja načeloma vsakršna izplačila v denarju oziroma ugodnosti v naravi, ki jih delodajalec zagotovi delavcu, obravnava kot dohodek iz delovnega razmerja, od katerega je treba obračunati prispevke za socialno varnost oziroma akontacijo dohodnine. Seveda obstajajo tudi izjeme, na katere pa radi pozabljamo.

Ena izmed takih izjem je solidarnostna pomoč, na primer ob smrti delavca ali družinskega člana, težji invalidnosti ali daljši bolezni, elementarni nesreči in požaru.

Po sedmem odstavku 44. člena zakona o dohodnini se v davčno osnovo od dohodka iz delovnega razmerja med drugim ne všteva enkratna solidarnostna pomoč do vrednosti, določene v uredbi o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja. Če delodajalec izplača solidarnostno pomoč v večjem znesku, se del dohodka, ki presega znesek, določen v omenjeni uredbi, všteva v osnovo za obračun prispevkov za socialno varnost oziroma akontacije dohodnine. Uredba pa v 11. členu ne predpisuje le zneskov, ki se lahko izplačajo neobdavčeno, temveč tudi okoliščine, v katerih se lahko navedeni zneski izplačajo po tej poti.

Pri tem se solidarnostna pomoč ne všteva v davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja v naslednjih primerih: smrt delojemalca ali njegovega družinskega člana, težja invalidnost ali daljša bolezen delojemalca in elementarna nesreča ali požar, ki prizadene delojemalca. Če je razlog za izplačilo na primer slab gmotni položaj delavca, se znesek pomoči, ki ga izplača delodajalec, v celoti obdavči, zato je pomembno, da ima delodajalec ustrezno dokumentacijo, ki potrjuje, da so pogoji iz uredbe izpolnjeni.

Smrt delavca ali družinskega člana

Ob smrti delojemalca ali njegovega družinskega člana lahko delodajalec neobdavčeno izplača solidarnostno pomoč do vrednosti 3.443 evrov, pri čemer se pojavlja vprašanje, kdo vse je družinski član. Zakon o dohodnini v 16. členu družinskega člana opredeljuje kot zakonca oziroma zunajzakonskega partnerja, prednika ali potomca zavezanca ali njegovega zakonca, zakonca prednika ali potomca zavezanca ali njegovega zakonca, brate in sestre oziroma polbrate in polsestre ter posvojence in posvojitelje.

Ne glede na navedeno pojasnila ministrstva za finance oziroma davčnih uradov pojem družinskega člana za namene izvajanja 11. člena uredbe interpretirajo precej ožje, in sicer družino opredeljujejo kot skupnost staršev in otrok po predpisih o zakonski zvezi in družinskih razmerjih. Potemtakem se za družinskega člana šteje le zakonec oziroma zunajzakonski partner, ki ima po zakonu enake pravice kot zakonec, ter otroci in posvojenci, ki jih mora delavec po zakonu preživljati, vendar največ do dopolnjenega 18. oziroma 26. leta starosti, če se otrok redno šola.

Ob smrti delavca delodajalec solidarnostno pomoč izplača družinskim članom. Če znesek pomoči presega znesek, določen v uredbi, in je treba obračunati davke in prispevke, se obdavčljivi dohodek za namene poročanja pristojnim organom obravnava kot dohodek iz delovnega razmerja preminulega delavca, in ne kot dohodek družinskih članov, ki jim je dejansko izplačan. Za solidarnostno pomoč se šteje tudi povračilo stroškov pogreba ob smrti delojemalca, pri čemer za namene uredbe skupni znesek povračila in solidarnostne pomoči ne sme presegati 3.443 evrov.

Težja invalidnost ali daljša bolezen

Ob težji invalidnosti ali daljši bolezni lahko delodajalec delavcu neobdavčeno izplača solidarnostno pomoč do vrednosti 1.252 evrov. Ministrstvo za finance dodatno pojasnjuje, da se kot daljša bolezen delavca lahko štejejo tudi hujše zdravstvene težave, pri čemer ne en ne drug pojem ni podrobneje opredeljen. Če bolezen traja več let, se neobdavčeni znesek solidarnostne pomoči lahko izplača za vsako začeto leto bolezni. Težja invalidnost je po pojasnilu opredeljena kot invalidnost, zaradi katere delavec dela z največ polovičnim delovnim časom vsaj tri mesece.

Elementarne nesreče in požar

Delavcu, ki ga prizadene elementarna nesreča ali požar, lahko delodajalec neobdavčeno izplača solidarnostno pomoč do vrednosti 1.252 evrov. Pri sanaciji posledic poplav, potresov in plazov in tudi požarov, je vsakršna pomoč več kot dobrodošla, če pa prihaja od delodajalca, lahko to med drugim pomeni tudi enega izmed vzvodov, s katerimi se gradi pripadnost družbi.